

**တၢ်ကမ့ၢ်ဒၢအံၤဖျၢၣ်အတၢ်မၤကဲထီၣ်ဟီၣ်စီ
လူၤပိၣ်ထွဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဟီၣ်စီအကျဲအံၤဒီးနက-**

- သးခုလၢနန့ၢ်ကလီၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အဂ့ၤကတၢၢ်လၢနကရၢၢ်ပူၤခီဖျိလၢ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဆွဲအိၣ်စီတဖၣ်,သ့ၣ်လၢနယုထီၣ်တဖၣ်,တပံၤတဖၣ်ဒီးအဂ့ၤအဂၤတဖၣ်
- နကသးခုလၢနတတၢၤကွံာ်ကလီၤဘၣ်တၢ်ဘၣ်
- မၤတၢ်လၢအဘၣ်ကတၢၢ်တခါလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢပအိၣ်တဖျၢၣ်အံၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

(X-ray) ယဲၤဖျါအတၢ်ကွံာ်တၢ်ကမ့ၢ်ဒၢအံၤဖျၢၣ်မၤတၢ်မၤပဲၤတၢ်ကမ့ၢ်ဒၢတၢ်တဖျၢၣ်,ဟ်အီၤတၢ်အအုၣ်အကျဲၣ်, မၤပဲၤကဒီးခံၤဖျၢၣ်တဖျၢၣ်တက့ၢ်. ဖဲခံၤဖျၢၣ်တဖျၢၣ်ပဲၤန့ၣ်, တၢ်တဖျၢၣ်ကန့ၢ်လံၤလၢတၢ်သူအီၤလၢကရၢၢ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပူၤန့ၢ်တၢ်ကမ့ၢ်ဒၢအံၤဖျၢၣ်လၢအမိၢ်ပျီၣ်ကီၤ. လၢအတအိၣ်ဒီးအပူၤဒီးအခိၣ်ကျါၤကဘၣ်ကးတံာ်အသးဂ့ၤဂ့ၤတက့ၢ်. တၢ်ကမ့ၢ်ဒၢလၢတၢ်မၤလၢထး(Tumbleweed)လၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဟီၣ်စီ အဂီၢ်လၢအအိၣ်၂၂၀ လံၤထၢၣ်န့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢနသ့သ့လီၤ.နပူၤတၢ်ကမ့ၢ်ဒၢအံၤဖျၢၣ်ဒီးနီၢ်ဆဲးလၢတၢ်ခူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အဂီၢ်ယုာ်ဒီးထူၣ်လၢတၢ်သူအီၤလၢတၢ်သူၣ်တၢ်ဖျးအဂီၢ်တထၢၣ်မ့ၢ်ဝံၤဒီးဖဲန့ၣ် နဒုးကဲထီၣ်ဟီၣ်စီသ့ထီၣ်ဘိလီၤ.

စးထီၣ်ကတၢၢ်ကတီၤနသးလၢ..... ယုထၢန့ၢ်တၢ်လီၤလၢနဟံၣ်လီၤခံကရၢၢ်ပူၤလၢအချးဒီးညီဝဲလၢနကစိာ်ကွံာ်တၢ်အဘျဲၣ်အစၢလၢဖၣ်ကပူၤတဖၣ်,ဒီးအိၣ်ဘူးဝဲဒီးတၢ်လီၤလၢနကဒုးကဲထီၣ် ဟီၣ်စီ.ဒ်အမ့ၢ်ကရၢၢ်ပူၤတၢ်လီၤကဝီၤလၢနကသ့ၣ်တၢ်အစီၢ်တက့ၢ်. ခူၣ်လီၤတၢ်ကမ့ၢ်ဒၢအံၤဖျၢၣ်နီၢ်ယိာ် ၁၀၀ မံလံမံထၢၣ်ယၣ်ယၣ်တက့ၢ်. (နမ့ၢ်တမၤဒ်အံၤန့ၣ် ယုာ်, စီလီ, တၢ် ဒီး တၢ်ဖိယာ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤဝဲညီကဒုးသ့ဝဲလီၤ.

တၢ်လၢနကဘၣ်ယၢယုာ်တဖၣ်- (ကွံာ်ကဘျးပၤ ၂ လၢတၢ်မၤအီၤအကျဲအဂီၢ်တက့ၢ်)

အက့ၢ်အဂီၢ်အဘူးကတၢၢ် ၃ ခါ **'Green stuff'** တၢ်အလွဲၤလၢ+1part **'Brown'** stuff တၢ်အလွဲၤလၢ+ ကလံၤ + ထံ + တၢ်အယာ်လၢအဆံး (microbes)+ ထူၣ် (တၢ်တနါစီၤသူဘၣ်)

'Green stuff' တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလွဲၤလၢ (န့ၣ်ထီၣ်ကွံာ်အိၣ်ဝဲအါ)

•တၢ်သူတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လၢလၢအလွဲၤအိၣ်အကလုာ်ကလုာ်,အမံမ့ၢ်ဂ့ၤအသံသိမ့ၢ်ဂ့ၤ•လၢနဖးအဘိၣ်•ခီဖိၣ်အသံးလၢအအိၣ်တ့ၢ်•တပံၤလၢတဖၣ်•တၢ်ကမ့ၢ်ဒၢအဂၤလၢကရၢၢ်ပူၤတဖၣ်•နီၣ်လၢတၢ်တံာ်ကွံာ်အီၤတဖၣ်• (တၢ်အဂၤလၢပထၢၣ်န့ၣ်သ့)ဒ်သိးကျိၢ်,သိးဒီးဆီအအုၣ်တဆံးတက့ၢ်ဒ်သိးကဲထီၣ်ဟီၣ်စီချ့ချ့အဂီၢ်. တချးလၢနဒုးကဲထီၣ်ဟီၣ်စီလၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒၢပူၤတဘျးဖျၢၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်, တဘၣ်ထၢန့ၣ်တၢ်နီၢ်ထံ,တၢ်နီၢ်ထံကိၣ်လိၣ်ဒီးတၢ်ညၣ်တဂ့ၤ.နမ့ၢ်စးထီၣ်သူတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်,မၤလီၤတၢ်လၢနကယၢယုာ်ဒီးကွံာ်ထွဲအီၤထီၣ်ဘိတက့ၢ်.

'Brown stuff' တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလွဲၤလၢ (ခၢ်ဘိၣ်အိၣ်ဝဲအါ)

သ့ၣ်ဒုးဖိတဖၣ်လၢသ့ၣ်အဖိလၢာ် •သ့ၣ်အဖိး •သ့ၣ်လၢနအယုတဖၣ် •လီၢ်ဘိ •တပံၤအယုတဖၣ်လၢအချ့ဘၣ်တၢ်ကျိကွံာ်အီၤ •သ့ၣ်အက့အခိတဖၣ် •နီၣ်ဇီမံၤဇီၤလၢတၢ်တံာ်ကွံာ်တဖၣ်•စးခိတီၣ်တလၢတဖၣ်လၢပတၢၤကွံာ်အီၤ• တၢ်ပရၢပစၢၢ်လၢပတၢၤကွံာ်တဖၣ်•ဂူတ့အလံာ်ကဘျးလၢတၢ်တသူလၢတဖၣ်•စးခိအတီၣ်လၢတၢ်ထွဲသူထီၣ်တၢ်တဖၣ်• တၢ်ထွဲစုလၢစးခိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. *ဆီဒ်ကုသဘျးတဖၣ်(အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤဝဲဒ်သိးအဲစး (acid)ကအိၣ်ကၢၤအသးဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကလံၤ

နတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်(အဒိ,သ့ၣ်ဒုးယုဖိတဖၣ်) မ့ၢ်မၤဟီၣ်ဘၣ်ဖုးတၢ်ကမ့ၢ်ဒၢတဖၣ်န့ၣ်ကလံၤကန့ၢ်လီၤဝဲလၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒၢအံၤဖျၢၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖိယာ်ဆံးဆံးဖိ(microbes) တဖၣ်အိၣ်မူလၢအိးကစံၣ်ကွံာ်(oxygen) အယိလိၣ်ဘၣ်ကလံၤလီၤ.သူနီၣ်ဆဲးလၢတၢ်သူလၢကရၢၢ်ပူၤမ့ၢ်တမ့ၢ်သ့ၣ်ဒုးအိၣ်လၢနကအိးထီၣ်န့ၢ်ကလံၤအကျဲလၢနတၢ်ကမ့ၢ်ဒၢတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ထံ

ထံန့ၣ်အိၣ်ပၢစၢၤလံၤလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အလွဲၤလၢလၢကရၢၢ်ပူၤတဖၣ်လံန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ယုတလၢန့ၣ်နကဘၣ်ထၢန့ၣ်အါထီၣ်ထံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိယာ်ဆံးဆံးဖိ

(တၢ်ဖိယာ်ဆံးဆံးဖိအက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်) တၢ်ဖိယာ်ဆံးဆံးဖိတဖၣ်အံၤအိၣ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤလၢနကရၢၢ်ပူၤဒီးလၢကလံၤကျါစ့ၢ်ကီၤလီၤ.(အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤနတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖၣ်လၢကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ). တၢ်ဖိယာ်ဆံးဆံးဖိလၢအဂ့ၤတဖၣ်နကထံၣ်ဘၣ်အါတက့ၢ်လၢဟီၣ်စီလၢအကဲထီၣ်ဝံၤတဖၣ်အပူၤ, ဟီၣ်ခိၣ်အလီၢ်လံၤလၢနကရၢၢ်ပူၤဒီးလၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အအုၣ်တဖၣ်အပူၤလီၤ. ဘုၣ်အါထီၣ်တၢ်ဖိယာ်ဆံးဆံးဖိတဖၣ်လၢနကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဟီၣ်စီတက့ၢ်.

ထူၣ်လၢတၢ်သူလၢတၢ်သူၣ်တၢ်ဖျးအဂီၢ် (တၢ်တနါစီၤသူဘၣ်)

ပူၤထူၣ်အထၢၣ်လၢနကဘျါဆဲးတၢ်ကီတၢ်ခဲတဘျီတခိၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤအီၤအကျါအကျဲ

၁. ဟ်လီၤနီၣ်ကတဖၣ်တကကြၢ်လၢအကၢ်ညီ(အဒိၣ်ကအိၣ်ထဲသိးနစ့မ့ၢ်ဘိ), မ့တမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအအိၣ်ဒီးခၢ်ဘိၣ် (carbon)အက့အခီလၢအယုတဖၣ်(အဒိ, သ့ၣ်က့သ့ၣ်ခီဖိတဖၣ်) လၢအခံဒီးသိးကဟ်ယၢ်ဝဲကလံၤဖဲန့ၣ်တနီၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

၂. တၢ်ဖိယၢ်ဆံးဆံးဖိ(တၢ်အယၢ်ဖိတဖၣ်, ကိၣ်မံၣ်ဒီးကုၤလၢအမဲထီၣ်လၢတၢ်စ့ၣ်စိၣ်အလီၢ်တဖၣ်)အိၣ်ယၢ်ဟ်စၢၤလံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ညၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ထၢန့ၣ်အိၣ်ဟီၣ်စိၣ်လၢအဝံၤတဖၣ်, ကရၢၢ်အဟီၣ်ခိၣ်တနီၤဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအအ့ၣ်တနီၤလၢနတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤလၢနကဒုးကဲထီၣ်ဟီၣ်စိ, ဖဲအခိၣ်ထံးတဘျီဒီးထၢန့ၣ်အိၣ်တဘျီတုၤလၢဟီၣ်စိကဲထီၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

၃. ထၢန့ၣ်လီၤတၢ်လၢအလွဲၤလၢတကကြၢ်ဒီးထၢန့ၣ်ကဒီးအလွဲၤယးတကကြၢ်, ဒီးထၢန့ၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်အလွဲၤလၢအစၢၤကတၢ်သၢကကြၢ်, ဆူအလွဲၤယးတကကြၢ်တက့ၢ်. အဝဲအံၤ အခီပညီမ့ၢ်ဝဲ-နထၢန့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်အဘျီတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, ထၢန့ၣ်ယုၣ်ဒီးသ့ၣ်လၢအယုတဖၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဖိထၢန့ၣ်လီၤတၢ်ပရၢပစၢ်လီၢ်လံၤတဖၣ်တက့ၢ်.

၅. သူနီၣ်ဆဲးခူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်, သ့ၣ်ဒုလၢအကီၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဟီၣ်စိအနီၣ်ဝံၣ် 'cockscrew aerator' လၢနကယၢ်ယုၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂီၢ်, ဒီးဒုးဟဲန့ၣ်ကလံၤတဆံးတက့ၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်ဖိယၢ်ဆံးဆံးဖိလၢအအိၣ်မူဝဲလၢအိၣ်ကစံၣ်ကွံၣ်အံၤလိၣ်ဘၣ်ဝဲကလံၤ, ဘၣ်ဆၣ်ကလံၤမ့ၢ်အိၣ်တလၢခိဖျိလၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤအကပၤအိၣ်ဒီးအပူၤတဖၣ်အယိန့ၣ်ဒီး (လၢဝုၢ်ဖးသ်, ကီၢ်အိးစကြွလယၢ်မ့ၢ်န့ၣ်) ကမၤယုထီၣ်တၢ်အိၣ်လၢအပူၤတဖၣ်အယိတၢ်ဒီးစိလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ ဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကမ့ၢ်ဒၤတၢ်တဖျၢၣ်- ထၢန့ၣ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတုၤလၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤတၢ်တဖျၢၣ်ပွဲၤတက့ၢ်. အဝဲအံၤကယံၣ်ဝဲစ့ၣ်မ့တမ့ၢ်တုၤလၢစးထီၣ်လၢနထၢန့ၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအပွဲၤန့ၣ်ခွဲးခွဲးယၢ်ယုၣ်အီၤဒီးဟ်အီၤတုၤလၢအန့ၢ်သုတစုတက့ၢ်. **အဝဲအံၤကယံၣ်ဝဲ ၆-၁၂ န့ၣ်**, အဝဲအံၤဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢနထၢန့ၣ်အီၤ, တၢ်ကီၢ်ဒီးနက့ၢ်ထွဲအီၤဂ့ၤထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကမ့ၢ်ဒၤခံဖျၢၣ်တဖျၢၣ်- ခဲအံၤစးထီၣ်သုတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤခံဖျၢၣ်တဖျၢၣ်, စးထီၣ်ဟ်လီၤနီၣ်က့ဖိတဖၣ်လၢအခံဒီးမၤဒ်သိး ၃:၁ အကျဲဟ်ဖျါထီၣ်လၢထးအသိးတက့ၢ်. ဖဲတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤခံဖျၢၣ်တဖျၢၣ်ပွဲၤန့ၣ်, ဟီၣ်စိလၢနမၤယၢ်လၢတၢ်တဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်နစးထီၣ်သုအီၤသ့လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နသ့မ့ၢ်တနီၤဒီးတခီခွဲးခွဲးအိၣ်ထီၣ်ကဒီး, ဒီးဟ်အိၣ်ထီၣ်စ့ၣ်တက့ၢ်. ခူၣ်ထုးထီၣ်အီၤဒ်နလိၣ်ဘၣ်အီၤအသိးတက့ၢ်. **တလိၣ်သုးကွံၣ်တၢ်ကမ့ၢ်ဒၤဘၣ်.**

တၢ်လၢပဘၣ်ပလီၢ်သး

- တဘၣ်ဟ်တုၢ်တၢ်အိၣ်အဘျီတဖၣ်လၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤအချၢတဂ့ၤ, မ့ၢ်လၢထုးန့ၢ်ယုၣ်တဖၣ်အသးလီၤ.
- နမ့ၢ်အိးထီၣ်ဘၣ်ဖုးအခိၣ်ကျၢၤန့ၣ်, ကျၢၤဘၢက့ၤအီၤဂ့ၤတချုးလၢတၢ်စ့ၣ်လီၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဖိယၢ်ဆံးဆံးဖိ (microbes) တနီၤန့ၣ်မၤအၢတၢ်သ့လီၤ. မၤစ့ၣ်လီၤဖၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်ခိဖျိလၢတၢ်လူအိၣ်ထီၣ်ထံတစး, ဖျိၣ်ယၢ်တၢ်ကးဘၢမံၣ်သၣ်, ဒီးဖျိၣ်စုဖျိၣ်, သ့ကွံၣ်နစုဖိဟီၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်တက့ၢ်. (**အရ့ဒိၣ်လၢပုၤဘၣ်တၢ်သးအံးဒီးပုၤသးပုၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.**)

တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်ဘၣ်ဖုးအသးန့ၣ်

- အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ယုထီၣ်, မ့ၢ်အယုကဲၣ်ဆိးခါ, ဖဲန့ၣ်နကဘၣ်ထၢန့ၣ်လီၤထံတစးလီၤ.
- နမ့ၢ်ထံၣ်လၢတၢ်အိၣ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ယုကဲၣ်ဆိးအယိထၢန့ၣ်လီၤထံတစးတက့ၢ်.
- နမ့ၢ်ထံၣ်လၢဘၣ်စိၣ်ဒိၣ်ဒီးဘျီၣ်ကျၢၤန့ၣ်, ယၢ်ယုၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအမ့ၢ်သ့ၣ်လၢန့ၣ်, သ့ၣ်က့သ့ၣ်ခီမ့တမ့ၢ်စးခိအတီၣ်အက့အခီတဖၣ်တက့ၢ်.
- သ့ၣ်ဘုလၢဆံးဆံးဖိတဖၣ်တၢ်ကီးအီၤလၢ (vinegar flies) မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, ထၢန့ၣ်လီၤထူၣ်လၢတၢ်သူလၢကရၢၢ်ပူၤတဖျၢၣ်လၢတၢ်ကမၤစ့ၣ်လီၤအဲးစုး (acidity) အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. စိလီၤတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, ထၢန့ၣ်လီၤထူၣ်တဖျၢၣ်ဒီးယၢ်ယုၣ်က့ၤနဟီၣ်စိတက့ၢ်.
- နက့ၢ်တၢ်မ့ၢ်လိၣ်ကမ့ၢ်တခါခါန့ၣ်, ထၢန့ၣ်လီၤဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်လံၤတဆံးတက့ၢ်ဒီးယၢ်ယုၣ်အီၤတက့ၢ်.

ဟီၣ်စိမ့ၢ်န့ၢ်အုၣ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်လၢကလံၤန့ၣ်လီၤစ့ၣ်မ့တမ့ၢ်ခၢ်ဘိၣ် (carbon) စ့ၣ်, မ့တမ့ၢ်တခီဘၣ်စိၣ်တလၢအယိန့ၣ်လီၤ. ယၢ်ယုၣ်အီၤတစး(အဒိ, ထၢန့ၣ်လီၤကလံၤတစး) ထၢန့ၣ်လီၤစ့ၣ်ကီးတၢ်လၢအလွဲၤယးတဖၣ်, အိးထီၣ်ယၢ်အခိၣ်ကျၢၤတစိၣ်ဖိ(ခိးတုၤလၢထံတဖၣ်အသဝံထီၣ်တက့ၢ်.)

သ့ၣ်ဘုလၢလၢအလူၤတၢ်သူတၢ်သ့ၣ် - သ့ၣ်ဘုလၢတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဟဲဒိၣ်လီၤလၢနတၢ်သူတၢ်သ့ၣ်အကျါ(တၢ်သူတၢ်သ့ၣ်လၢသ့ၣ်ခံတဖၣ်)န့ၣ်နကထံၣ်ဘၣ်လၢတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲအယိတၢ်သူတၢ်သ့ၣ်ဒ်အံၤတဖၣ်တဘၣ်လဲၤတၢ်ကွံၣ်လၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤလၢနဒုးကဲထီၣ်ဟီၣ်စိန့ၣ်တဂ့ၤ. သ့ၣ်ဘုလၢတဖၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဖုးအယိန့ၣ်လီၤ.(နကဘၣ်တၢ်ကွံၣ်တၢ်သ့ၣ်ဒ်အံၤတဖၣ်လၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤအဂၢၤအပူၤလီၤ.)

လၢၣ်တဖၣ် - နမ့ၢ်ထံၣ်လၢၣ်တဖၣ်(သ့ၣ်ဘုလၢ blowflies အဖိတဖၣ်)လၢနတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤပူၤ န့ၣ်, ထၢန့ၣ်လီၤထူၣ်လၢတၢ်သူလၢကရၢၢ်ပူၤတဖျၢၣ်, ကးဘၢအီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်တနီၤဒီးလၢအသိတဆံအတီၢ်ပူၤန့ၣ်တဘၣ်အိးထီၣ်အခိၣ်ကျၢၤတဂ့ၤ. လၢၣ်တဖၣ်ကဖးထီၣ်ကဲထီၣ်သ့ၣ်ဘုလၢဘၣ်ဆၣ်ကသံတုၢ်ဝဲခိဖျိလၢပးထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ကမ့ၢ်ဒၤပူၤတန့ၢ်ဘၣ်အယိလီၤ.

တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ်အသးဘၣ်ဖုးန့ၣ်, တဘၣ်ပျဲလၢၣ်ဖိတဖျၢၣ်ဒီးလၢအကမၤပးဂီၢ်နဟီၣ်စိန့ၣ်တဂ့ၤ.

သ့ၣ်ဘုလၢ (blowfly) အလၢၣ်ဒီးအဒိၣ်တဖၣ်

သ့ၣ်ဘုလၢတကလုၢ်လၢအမံၤ (vinegar fly) အထီၣ်အိၣ်ဝဲ ၂ မံလဲမံထၢၣ်

အဝဲအံၤမ့ၢ်သ့ၣ်ဘုလၢလၢအလူၤတၢ်သ့ၣ်တကလုၢ်အိၣ်လၢကီၢ်အိးစကြွလယၢ်မ့ၢ်န့ၣ်, ထီၣ်ဝဲ - ၄ မံလဲမံ ထၢၣ်

Karen Translation: Alexander Lone
 Rob Gulley & Brenda Conochie, copyright 2015
 Enquiries: greenserviceswa@gmail.com

This project is funded by the Waste Authority through the Waste Avoidance and Resource Recovery Account.